

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 230/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Nigerian sisäoppilaitoksissa lapsiin ja nuoriin kohdistuneista väkivallanteista, suomalaisen kehitysyhteistyön oikeaoppisesta toteutumisesta ja siihen liittyvien väärinkäytösten selvittämisestä sekä kehitysyhteistyörahojen takaisinperinnästä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Arja Juvosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 230/2019 vp:

Miten hallitus aikoo reagoida Nigerian sisäoppilaitoksissa paljastuneisiin väärinkäytöksiin, joissa uhreina on ollut jopa seitsemänvuotiaita lapsia,

miten hallitus aikoo selvittää Nigeriaan ja muihin kehitysmaihiin myönnettyjen erilaisten kehitysyhteistyöhankkeiden oikeaoppisen toteutumisen,

kuinka paljon ulkoministeriöllä on tällä hetkellä käsiteltävinä kehitysyhteistyörahojen käyttöön liittyviä väärinkäytöksiä ja takaisinperintäpäätöksiä,

kuinka paljon Suomi on saanut perittyä rahoja takaisin ja

miksi hallitus ei heti lakkautta Sambiaan annettavaa kehitysyhteistyötä vaan jatkaa sitä edelleen aina vuoteen 2023 saakka?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomen suurlähetystö Abujassa seuraa tiiviisti Nigerian tilannetta ja keskustelelee siitä säännöllisesti Nigerian hallituksen kanssa sekä kahdenvälisesti että EU-rintamassa. Yhtenä osa-alueena seurataan Nigerian ihmisoikeus- sekä turvallisuustilannetta.

Suomella ei ole kahdenvälistä kehitysyhteistyötä Nigeriassa. Suomi antaa Koillis-Nigeriaan humanitaarista apua Boko Haramiin liittyvän konfliktin uhreille. Vuonna 2019 humanitaarista apua on myönnetty 1,4 miljoonaa euroa ja se kanavoidaan YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n sekä Plan Suomi -järjestön kautta. Humanitaarinen apu on itsenäinen osa Suomen kehityspolitiikkaa. Humanitaarista apua on annettava missä sitä tarvitaan. Apua annetaan ainoastaan tarpeisiin, ei poliittisiin, sotilaallisiin tai taloudellisiin vaikuttimiin perustuen, ja se kohdistetaan mahdollisuuksien mukaan kaikkein hauraimpiin maihin.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 230/2019 vp

Ulkoministeriö on panostanut vahvasti kehitysyhteistyön toteutuksen ja tuloksellisuuden seurantaan. Yhteistyömuodosta riippuen ulkoministeriö seuraa hankkeita eri tavoin. Hankkeiden seurantaa ohjataan ulkoministeriön ohjeistuksella ja seurannan määrä sekä muoto sovitaan yhteistyösopimuksissa kumppaneiden kanssa. Esimerkiksi hallitusten välisissä hankkeissa ulkoministeriö osallistuu päätöksentekoon ja säännöllisesti kenttämatkoille. Seuranta on systemaattista ja jatkuvaa tiedon keruuta ja analysointia, joka tukee hankkeen johtamista ja päätöksentekoa. Seuranta-tietoa käyttävät ministeriö, suurlähetystöt, hankkeen toteuttajat sekä riippumattomat evaluaatiot.

Kehitysyhteistyöllä parannetaan ihmisten elinoloja köyhissä ja usein hallinnoltaan heikoissa maissa. Avun tarve, mutta myös riskit korostuvat erityisesti hauraimissa valtioissa ja konfliktialueilla. Ministeriön tietoon tuli vuosina 2015-2017 yhteensä 63 varojen väärinkäyttöepäilyä. Vuonna 2018 tuli ilmi 27 ulkoasiainhallintoon kohdistuvaa väärinkäytöstä tai väärinkäyttöepäilyä. 19 tapausta liittyy kahdenväliseen kehitysyhteistyöhön, 6 tapausta on havaittu kansalaisjärjestöyhteistyössä, ja 1 tapaus kohdistuu maittain kohdentamattomaan kehitysyhteistyöhön sekä humanitaariseen apuun. Kehitysyhteistyövaroihin kohdistuneiden väärinkäytösten seurauksena uutta takaisinperittävää kertyi vuonna 2018 yhteensä 27 455 euroa. Valitettava haaste on se, että haasteellisissa toimintaympäristöissä tapausten selvittely- ja perintäprosessit kestävät usein pitkään.

Sambiaan kohdistuneiden väärinkäyttötapausten johdosta varoja on maksettu Suomelle takaisin 150 000 euroa. Suomen ja Sambian suhteita kehitetään monipuolisempaan suuntaan, jossa kehitysyhteistyön osuus pienenee ja muuta, erityisesti kaupallista, yhteistyötä lisätään. Kehitysyhteistyön maksatukset Sambiaan laskevat ja suunnitellut maksatukset perustuvat voimassa oleviin sitoumuksiin, joissa Suomen varoja ei kanavoida Sambian hallinnon kautta.

Helsingissä 7.11.2019

Kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari